Hoeveel ganzen tel jij?

datum	soort	aantal

Brandgans
Branta Leucopsis

- 58 tot 70 cm, 1,5-2 kg
- Spanwijdte 120 tot 140 cm
- Zwart-witgrijs verenkleed
- Zwarte kop en hals
- Zwarte poten en kleine snavel
- Nest: 3-7 eieren

Bijzonderheden

- Van alleen overwinteraar nu ook sterk toenemende broedvogel
- Komt ook veel voor in zoute gebieden (wadden)
- Eet gras, zaden, zeekraal. Graast gras zeer kort af

Zomerpopulatie: 29.000 – 49.000 | Winterpopulatie: 710.000 – 870.000

Toendrarietgans
Anser serrirostris

- 69 tot 75 centimeter, 1,7-4 kg
- Spanwijdte 140 tot 174 cm
- Vrij donker verenkleed met donkere hals en kop, lichte zomen aan de veren op de bovendelen
- De snavel is relatief kort en oranje
- Nest: 4-6 eieren, soms 3-7 eieren

Bijzonderheden

- Wintergast, incidentele broedvogel
- Lijkt op de kleine rietgans en taigarietgans
- Voedsel: gras

Winterpopulatie: 240.000 – 350.000

Kleine rietgans
Anser brachyrhynchus

- 64 tot 76 centimeter, 1,8-3,3 kg
- Spanwijdte 135 tot 170 cm
- Kop donker bruingrijs, lichte hals en lichaam, de staart heeft een brede witte rand
- De snavel is kort met een roze band, de poten zijn roze
- Nest: 4-5 eieren, soms tot max 8 eieren

Bijzonderheden

- Wintergans
- Eet ook granen
- Februari: vrijwel afwezig

Winterpopulatie: 2700 – 13.200

Rotgans
Branta bernicla

- 55 tot 62 centimeter, 2-3 kg
- Spanwijdte 110 tot 120 cm
- Kop en hals zwart, m.u.v. een witte halsvlek bij adulten. Effen donkergrijze bovendelen, onder de staart altijd wit
- De snavel is zwart en de poten zijn donkergrijs
- Nest: 3-5 eieren, soms 2-8 eieren

Bijzonderheden

- Wintergast
- Dankt naam aan geluid dat ze maken (“rrot-rrot”)

Winterpopulatie: 51.600 – 60.800

Ganzen
in Nederland

Balans *in de natuur*

nederlandse Jagers vereniging

Ganzenherkinngingskaart vs dec 2021 met snijranden_vs3.indd 1
19-06-2024 16:21

Vroeger kondigde de komst van ganzen naar ons land aan dat de winter op komst was. Grote V-vormige formaties tegen een rood kleurende lucht is dan ook het beeld dat veel Nederlanders hierbij hebben. De gans is een veel geziene gast in ons buitengebied.

Vanaf 1990 is het aantal ganzen dat in Nederland broedt en jaarrond blijft, zeer sterk toegenomen. Nederland vormt met haar milde klimaat, waterrijke gebieden en voedselrijke graslanden een ideale leefomgeving voor de gans. Er verblijven in de winter ruim 2,5 miljoen ganzen in Nederland, in de zomer van 2022 telde men er ruim 700.000. Ganzen kunnen 15 jaar of ouder worden.

Bronnen: Sovon voor de winter aantallen en Faunabeheereenheden met hun jaarlijkse zomertelling ganzen in juli.

Grauwe gans

Anser anser

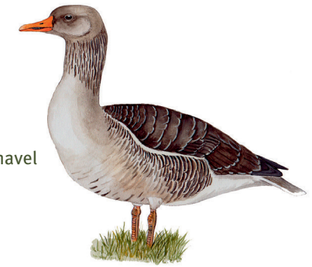

- 74 tot 84 centimeter, 3-4 kg
- Spanwijdte 150-170 cm
- Grijsbruine gans met lichte voorvleugel
- Roze poten en oranje of roze snavel
- Nest: 3-7 eieren
- Witte boerenganzen zijn ook grauwe ganzen

Bijzonderheden

- Eet gras, graan en maisresten
- Driekwart van de zomerganzen is een grauwe gans

Zomerpopulatie: 450.000 – 550.000 | Winterpopulatie: 550.000 – 670.000

Canadese gans

Branta canadensis

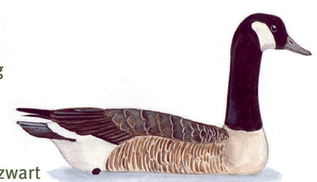

- 90 tot 101 centimeter, 3-6 kg
- Spanwijdte 160 tot 175 cm
- Grijsbruine gans
- Zwarte kop en hals met witte keelvlek
- Zwarte snavel, poten grauwzwart
- Nest: 4-8 eieren
- Er zijn grote en kleinere ondersoorten die veel op elkaar lijken

Bijzonderheden

- Exoot, van oorsprong afkomstig uit Noord-Amerika
- Eet gras, ook zaden en graan
- Sinds 2010 groeide de populatie jaarlijks met 5%

Zomerpopulatie: 40.000 – 65.000 | Winterpopulatie: 50.000 – 70.000

Kolgans

Anser albifrons

- 64 tot 78 centimeter, gewicht 2-3 kg
- Bruingrijs verenkleed met zwarte strepen over de buik
- Volwassen ganzen hebben een witte vlek (kol) boven de snavel
- Roze snavel en oranje poten
- Nest: 4-7 eieren

Bijzonderheden

- Een gans die vanaf begin oktober massaal ons land in trekt
- Vrij recent ook broedvogel en overzomeraar (› 5.000)

Zomerpopulatie: 3.400 – 5.000 | Winterpopulatie: 820.000 – 990.000

Nijlgans

Alopochen aegyptiacus

- 63 tot 73 centimeter, 1,5-2,5 kg
- Spanwijdte 130 tot 145 cm
- Bruin verenkleed met opvallend witte vleugelveren
- Donkere vlek om het ook
- Roze poten en roze snavel
- Nest: 5-10 eieren, broedt soms in bomen

Bijzonderheden

- Exoot, van oorsprong afkomstig uit Noord-Amerika
- Voedsel: zaden, gras, moerasplanten en insecten
- Onverdraagzaam naar andere ganzen en eenden
- Populatieschatting 40-50.000 (Sovon)

Zomerpopulatie: 38.500 – 54.000 | Winterpopulatie: 50.000 – 56.000

De toegenomen aantallen ganzen in ons land hebben een keerzijde. Grote groepen ganzen op het land hebben grote impact op het boerenbedrijf. De productie van kuilgras en hooi is regelmatig zo laag dat de boer het voer voor zijn koeien in het buitenland moet inkopen. Naast het feit dat de boer minder oogst kan binnenhalen, vervuilen de uitwerpselen van ganzen grasland, waardoor koeien en ander vee er niet meer kunnen grazen. Natuur- en recreatiegebieden kunnen door de hoge aantallen ganzen last krijgen van (water)vervuiling. Kwetsbare natuur wordt aangetast, doordat overmatige ganzenvraat in rietlanden de leefomgeving van zeldzame rietvogels, zoals de karekiet, de rietzanger en de snor laat verdwijnen.

Ieder jaar in de zomer tellen jagers en andere vrijwilligers de aantallen ganzen in Nederland. Met deze telling verzamelen zij informatie over de ontwikkeling van aantallen ganzen in de provincies. Provincies bepalen welke soorten en aantallen ganzen zij aanvaardbaar vinden en in welke mate schade vergoed kan worden. Bejaging vormt een van de middelen om schade te beperken en om de ganzenpopulatie niet verder te laten groeien.

Alle ganzen die in Nederland worden bejaagd, worden ook in Nederland gegeten. Producten van gans zijn te verkrijgen bij diverse land- en boerderijwinkels en in steeds meer restaurants. Recepten zijn te vinden op: **www.jagersvereniging.nl/culinair**

Deze ganzenherkenningskaart is een uitgave van de Koninklijke Nederlandse Jagersvereniging.
www.jagersvereniging.nl

© april 2024

nederlandse Jagers vereniging

Ganzenherkinngingskaart vs dec 2021 met snijranden_vs3.indd 2 19-06-2024 16:21